

Briselē, 5.6.2019.
COM(2019) 528 final

Ieteikums

PADOMES IETEIKUMS

**par Apvienotās Karalistes 2019. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz
Padomes atzinumu par Apvienotās Karalistes 2018. - 2019. gada konverģences
programmu**

Ieteikums

PADOMES IETEIKUMS

par Apvienotās Karalistes 2019. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Apvienotās Karalistes 2018. - 2019. gada konverģences programmu

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (1997. gada 7. jūlijs) par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu¹ un jo īpaši tās 9. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta rezolūcijas,

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

tā kā:

- (1) Komisija 2018. gada 21. novembrī pieņēma gada izaugsmes pētījumu, tādējādi uzsākot 2019. gada Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgadu. Tajā pienācīgi ņēma vērā Eiropas sociālo tiesību pīlāru, ko Eiropas Parlaments, Padome un Komisija pasludināja 2017. gada 17. novembrī. Gada izaugsmes pētījumā iekļautās prioritātes Eiropadome apstiprināja 2019. gada 21. martā. Komisija 2018. gada 21. novembrī uz Regulas (ES) Nr. 1176/2011 pamata pieņēma arī brīdināšanas mehānisma ziņojumu, kurā Apvienotā Karaliste nebija minēta to dalībvalstu vidū, par kurām tiks izstrādāts padziļināts pārskats.
- (2) 2019. gada ziņojums par Apvienoto Karalisti² tika publicēts 2019. gada 27. februārī. Tajā bija izvērtēts, kā Apvienotā Karaliste īstenojusi tai adresētos ieteikumus, ko Padome pieņēma 2018. gada 13. jūlijā, turpmākie pasākumi, kas veikti pēc iepriekšējos gados pieņemtajiem ieteikumiem, un Apvienotās Karalistes progress virzībā uz stratēģijas “Eiropa 2020” valsts mērķu sasniegšanu.

¹ OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.

² SWD(2019) 1027 final.

- (3) Apvienotā Karaliste savu 2019. gada valsts reformu programmu un 2018. – 2019. gada konverģences programmu iesniedza 2019. gada 23. aprīlī. Lai ņemtu vērā abu programmu savstarpējo saistību, tās izvērtētas vienlaikus.
- (4) 2017. gada 29. martā Apvienotā Karaliste paziņoja Eiropadomei par savu nodomu izstāties no Eiropas Savienības. Kad Apvienotā Karaliste izstāsies no Eiropas Savienības, tā kļūs par trešo valsti. Tā kā nav skaidrības par Apvienotās Karalistes izstāšanās datumu un nosacījumiem, nedz arī par Apvienotās Karalistes turpmākajām attiecībām ar ES, šajā dokumentā netiek aplūkota dažādu scenāriju iespējamā ekonomiskā ietekme. Pieņemot, ka Apvienotā Karaliste izstāsies no Eiropas Savienības, pamatojoties uz izstāšanās līgumu, par ko ir vienojusies Apvienotās Karalistes valdība un ko 2018. gada 25. novembrī apstiprināja Eiropadome (50. pants), Savienības tiesību akti, tostarp Eiropas pusgads, Apvienotajai Karalistei un tās teritorijā tiks piemēroti pārejas periodā, kas noteikts minētajā līgumā.
- (5) Attiecīgie šai valstij adresētie ieteikumi ir ņemti vērā, plānojot Eiropas strukturālos un investīciju fondus (“ESI fondi”) 2014.–2020. gada plānošanas periodam. Kā paredzēts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1303/2013³ 23. pantā, Komisija var pieprasīt dalībvalstij pārskatīt tās partnerības nolīgumu un attiecīgās programmas un ierosināt grozījumus, ja tas ir vajadzīgs, lai palīdzētu īstenot attiecīgos Padomes ieteikumus. Sīkāku informāciju par to, kā tā izmantotu minēto noteikumu, Komisija ir sniegusi norādēs par to, kā piemērojami pasākumi, kuri saista ESI fondu efektivitāti ar pareizu ekonomikas pārvaldību⁴.
- (6) Uz Apvienoto Karalisti pašlaik attiecas Stabilitātes un izaugsmes pakta preventīvā daļa, un tai piemēro pārejas noteikumu par parādu līdz 2019.–2020. gadam. Valdība savā 2018. – 2019. gada konverģences programmā paredz, ka nominālais deficīts palielināsies no 1,2 % no IKP 2018. – 2019. gadā līdz 1,4 % no IKP 2019. – 2020. gadā un samazināsies līdz 1,1 % no IKP 2020. – 2021. gadā. Konverģences programmā nav iekļauts vidēja termiņa budžeta mērķis. Saskaņā ar konverģences programmu sagaidāms, ka vispārējās valdības parāda attiecība pret IKP samazināsies no 85,5 % no IKP 2018. – 2019. gadā līdz 83,3 % no IKP 2019. – 2020. gadā un līdz 82,9 % no IKP 2020. – 2021. gadā. Minēto budžeta prognožu pamatā esošais makroekonomikas scenārijs ir ticams. Lai gan pasākumi, kas nepieciešami, lai atbalstītu plānotos budžeta deficīta mērķus, kopumā ir sīki precizēti, pieaugošais spiediens uz valdības izdevumiem⁵ vairākās jomās apdraud paredzētā budžeta deficīta plāna sasniegšanu.
- (7) Padome 2018. gada 13. jūlijā ieteica Apvienotajai Karalistei nodrošināt, lai valdības neto primāro izdevumu nominālā pieauguma temps nepārsniegtu 1,6 % 2019. –

³ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1303/2013 (2013. gada 17. decembris), ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu, Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1083/2006 (OV L 347, 20.12.2013., 320. lpp.).

⁴ COM(2014) 494 final.

⁵ Valdības neto primāros izdevumus veido kopējie valdības izdevumi, izņemot procentu izdevumus, izdevumus saistībā ar Savienības programmām, kas ir pilnībā izlīdzināti ar ienākumiem no Savienības fondiem, un nediskrecionāras izmaiņas saistībā ar bezdarbnieku pabalstu izdevumiem. Valsts finansētā bruto pamatkapitāla veidošanas līmenis ir izlīdzināts 4 gadu laikposmā. Ir ņemti vērā tiesību aktos paredzētie diskrecionārie ieņēmumu pasākumi vai ieņēmumu palielinājumi. Vienreizēji pasākumi gan ieņēmumu, gan izdevumu jomā ir atskaitīti.

2020. gadā, kas atbilst gada strukturālajai korekcijai 0,6 % apmērā no IKP. Pamatojoties uz Komisijas 2019. gada pavasara prognozi, pastāv risks, ka 2019. – 2020. gadā būs būtiska novirze no preventīvās daļas prasībām.

- (8) 2020. – 2021. gadā, ņemot vērā Apvienotās Karalistes vispārējās valdības parāda attiecību, kas pārsniedz 60 % no IKP, un prognozēto izlaides starpību 0,3 % apmērā, valdības neto primāro izdevumu nominālā pieauguma tempam nevajadzētu pārsniegt 1,9 % atbilstoši strukturālajai korekcijai 0,6 % apmērā no IKP, kas izriet no prasību matricas saskaņā ar Stabilitātes un izaugsmes paktu. Nemainīgas politikas apstākļos pastāv risks, ka 2020. – 2021. gadā būs ievērojama novirze no minētās prasības. Tiek prognozēts, ka līdz ar atļauto ikgadējo novirzi 0,25 % apmērā Apvienotā Karaliste 2019.–2020. gadā izpildīs pārejas noteikumu par parādu un 2020. – 2021. gadā noteikumu par parādu. Kopumā Padome uzskata, ka Apvienotajai Karalistei jābūt gatavai, sākot no 2019. – 2020. gada, veikt turpmākus pasākumus, lai ievērotu Stabilitātes un izaugsmes pakta noteikumus.
- (9) Apvienotā Karaliste jau ilgu laiku ir G7 ekonomika ar viszemākajiem kapitālieguldījumiem kā daļu no IKP. Ieguldījumi īpaši strauji samazinājās arī finanšu krīzes laikā, un privātā sektora investīciju atgūšanās pēc krīzes ir apstājusies. Apvienotās Karalistes pētniecības un izstrādes ieguldījumu intensitāte pēdējos desmit gados ir bijusi aptuveni 1,7 % no IKP, kas ir zem ES vidējā rādītāja. Pētniecības un izstrādes ieguldījumi koncentrējas ierobežotā skaitā uzņēmumu un reģionu. Šie plaša mēroga trūkumi gan fiziskajā kapitālā, gan cilvēkkapitālā ir galvenais cēlonis samērā zēmajam un nemainīgajam Apvienotās Karalistes darba ražīgumam.
- (10) Apvienotajā Karalistē ir vērojams pastāvīgs mājokļu trūkums. Pēc krīzes atveseļošanās mājokļu būvniecības jomā ir zaudējusi dinamiku. Rodas jaudas ierobežojumi, savukārt dzīvojamo ēku būvniecība joprojām ir zemāka par to, kas nepieciešama, lai apmierinātu aplēsto pieprasījumu. Mājokļu cenas un īres maksas joprojām ir augstas, jo īpaši teritorijās, kurās ir liels pieprasījums pēc mājokļiem, un ir vērojamas pārāk augstas novērtēšanas pazīmes. Tagad ievērojami mazākam skaitam gados jaunu pieaugušo pieder savi mājokļi. Valdība īsteno virkni pasākumu, lai palielinātu mājokļu piedāvājumu. Tajā pašā laikā stingrs regulējums par zemes tirgu joprojām ierobežo jauniem mājokļiem pieejamās zemes platību un vietu, jo īpaši lielu pilsētu apkaimē.
- (11) Ir vajadzīgi lieli ieguldījumi, lai modernizētu un paplašinātu infrastruktūras tīklus, vienlaikus samazinot projektu izmaksas un siltumnīcefekta gāzu emisiju. Autoceļu, dzelzceļa un aviācijas tīkli saskaras ar pieaugošu kapacitātes spiedienu. Apvienotajai Karalistei ir jāpasniedz jauna un videi draudzīgāka enerģijas ražošanas un piegādes ievērojama jauda. Apvienotās Karalistes infrastruktūras attīstība ir bijusi izmaksu ziņā dārga un lēna. Pēc desmitiem gadu ilgušās publiskā sektora ieguldījumu nepietiekamības valdība sāk risināt infrastruktūras trūkuma problēmu, tomēr būs grūti izmaksu ziņā efektīvā veidā nodrošināt ārējā finansējuma summu, kas pieprasīta valdības sagatavotajās prognozēs.
- (12) Lai gan bezdarba līmenis ir zems, reālās algas joprojām atpaliek no pirmskrīzes augstākās atzīmes. Lielai daļai mazkvalificētu darbinieku ir ierobežotas karjeras virzības iespējas, kas ietekmē ražīgumu un rada nodarbinātu personu nabadzības augstu līmeni. Ir iespējams uzlabot izglītības un apmācības sistēmu efektivitāti pamatprasmju un tehnisko prasmju jomā. Valdība veic reformas gan attiecībā uz klātienē apmācību, gan uz apmācību darbavietā, taču reģistrēto pieteikumu kopējais skaits jaunās divpusējās sistēmas ietvaros ir daudz mazāks, nekā gaidīts.

- (13) Komisija 2019. gada Eiropas pusgada ietvaros ir veikusi Apvienotās Karalistes ekonomikas politikas visaptverošu analīzi un publicējusi to 2019. gada ziņojumā par šo valsti. Tā ir arī novērtējusi 2018.-2019. gada konverģences programmu un 2019. gada valsts reformu programmu un to, kā īstenoti Apvienotajai Karalistei iepriekšējos gados adresētie ieteikumi. Tā ņēma vērā ne tikai programmu lietderību ilgtspējīgas fiskālās un sociālekonomiskās politikas nodrošināšanā Apvienotajā Karalistē, bet arī to, kādā mērā tās atbilst Savienības noteikumiem un norādēm. Tas atspoguļo vajadzību nostiprināt Savienības vispārējo ekonomikas pārvaldību, turpmākajos valsts lēmumos nodrošinot Savienības līmeņa ieguldījumu.
- (14) Ņemot vērā šo novērtējumu, Padome ir izskatījusi 2018. – 2019. gada konverģences programmu, un tās atzinums⁶ ir atspoguļots jo īpaši turpmāk izklāstītajā 1. ieteikumā,

AR ŠO IESAKA Apvienotajai Karalistei 2019. un 2020. gadā rīkoties šādi.

1. Nodrošināt, lai valdības neto primāro izdevumu nominālā pieauguma temps 2020. – 2021. gadā nepārsniedz 1,9 %, kas atbilst gada strukturālajai korekcijai 0,6 % apmērā no IKP.
2. Uz ieguldījumiem vērsto ekonomikas politiku koncentrēt uz pētniecību un inovāciju, mājokļiem, apmācību un prasmju uzlabošanu, ilgtspējīgu transportu, zemu oglekļa dioksīda emisiju līmeni un enerģētikas pārkārtošanu, ņemot vērā reģionālās atšķirības.

Briselē,

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*

⁶ Saskaņā ar Padomes Regulas (EK) Nr. 1466/97 5. panta 2. punktu.